ЛЕСОТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
VOCATIONAL FOREST HIGH SCHOOL – BERKOVITSA
град Берковица, п.код 3500, област Монтана, ул. Калето № 2
тел.: 0953/88053, 0953/88056; www.lpg-berk.org
e-mail: **info-1202011@edu.mon.bg**

Утвърдил: .....
Христина Христова
Директор на ЛПГ
град Берковица

С Т Р А Т Е Г И Я

ЗА РАЗВИТИЕ НА

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ГРАД БЕРКОВИЦА

ЗА ПЕРИОДА:

2023 г. – **2028** г.

Настоящата СТРАТЕГИЯ за развитие на Лесотехническа професионална гимназия, гр. Берковица е разработена съобразно спецификата на училището и приоритетите в развитието на професионалното обучение в съвременните условия – на основание чл. 263, ал. 1, т. 1 от ЗПУО и е съобразена с националната и европейската политика в образованието.

Стратегията е приета на Заседание № 10 на Педагогическия съвет при ЛПГ – Берковица, проведено на 14.09.2023 г. и е утвърдена със Заповед на директора № 746 / 14.09.2023 г..

Стратегията се актуализира в началото на всяка учебна година, както и в случаите на значителни промени в организацията на работата в училището или на нормативната база в средното образование.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ХОРИЗОНТ НА СТРАТЕГИЯТА 03

2. ВИЗИЯ И МИСИЯ 04

3. НОРМАТИВНА И ДОКУМЕНТАЛНА БАЗА НА СТРАТЕГИЯТА 05

4. ИСТОРИЯ И СТАТУТ НА УЧИЛИЩЕТО 06

5. PEST АНАЛИЗ (АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА) 09

6. SWOT АНАЛИЗ 10

7. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ 13

8. ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО 14

9. ЗАДАЧИ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ 15

10. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИРАНЕ (ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ) 23

11. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ 29

12. ОБХВАТ И АДМИНИСТРИРАНЕ 30

13. ДОПЪЛВАЩИ ДЕЙНОСТИ 31

- Превенция на отпадането от училище
- Справяне с насилието и тормоза в училище
- Превенция на агресията в училище
- Интегриране на изкуствения интелект (AI) и STEM концепцията

ХОРИЗОНТ НА СТРАТЕГИЯТА

Настоящата стратегия очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в дейността на Лесотехническата професионална гимназия, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение. С реализирането на стратегията ще се отговори на очакванията на всички участници в образователния процес:

УЧЕНИЦИТЕ – създаване на оптимални условия за обучение, възпитание и развитие на всеки ученик съобразно индивидуалните му способности и потребности чрез изграждане на образователно пространство, в което всеки ученик да намери себе си, да почувства и съпреживее ситуация на успех в процеса на своето обучение;

РОДИТЕЛИТЕ – удовлетворяване на очакванията за съвременна организация на образователния процес и постигане на по-високо качество и резултати от училищното образование;

ОБЩЕСТВОТО (И ПАЗАРА НА ТРУДА) – изграждане у учениците на социално-значими жизнени ценности, професионално-личностни компетенции, които да отговарят на потребностите на обществото;

ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ – формиране на нагласа за непрекъснато образование, саморазвитие и самореализация.

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ – БЕРКОВИЦА

ВИЗИЯ

Лесотехническа професионална гимназия – Берковица ще продължи да се утвърждава и развива като училище, предоставящо качествено и актуално образование, в което се прилагат съвременни педагогически технологии, което ангажира, подпомага и стимулира учениците и ги прави значими в учебния и извън учебния процес, владеещи полезни компетентности, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността.

МИСИЯ

Мисията на Лесотехническа професионална гимназия – Берковица е да подпомага учениците в развитието и усъвършенстването им в оптимална училищна среда, с квалифицирани учители и в партньорство с родителите. Усилията ни са насочени към придобиване от учениците не само на базово образование, но и на актуални знания, умения и компетентности, които са им необходими, за да се реализират успешно в социалната среда, с проява на уважение към гражданските права на другите и отговорно собствено поведение.

НОРМАТИВНА И ДОКУМЕНТАЛНА БАЗА

НА СТРАТЕГИЯТА

1. Европейското образователно пространство (инициатива на държавите членки на Европейския съюз за изграждане на по-устойчиви, приобщаващи и висококачествени национални образователни системи чрез засилено сътрудничество), насочено към иновативно, приобщаващо и основано на ценности образование, стимулиращо основните, цифровите и предприемаческите умения и изграждането на европейска идентичност в цялостното ѝ многообразие.

2. Целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението „ЕСЕТ 2020“ за: (1) Превръщане на ученето през целия живот и мобилността в реалност; (2) Подобряване на качеството и ефективността на образованието и обучението; (3) Разгръщане на новаторството и творчеството, включително на предприемчивостта, във всички степени на образованието и обучението.

3. Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2021 – 2025 година.

4. Националните приоритети в образованието и науката „България 2020 г.“, свързани с подобряване на качеството на образованието и въвеждане на система за продължаваща квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти.

5. Закон за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/.

6. Държавни образователни стандарти по чл. 22 от ЗПУО.

7. Национална програма за интеграция на деца със СОП /специални образователни потребности/ (Стандарт за приобщаващо образование).

8. Национална програма и план за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст.

9. Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта.

10. Национална стратегия за въвеждане на ИКТ в училищата.

11. Визия за използване на изкуствен интелект (AI) в училищата.

ИСТОРИЯ И СТАТУТ НА УЧИЛИЩЕТО

Лесотехническата професионална гимназия (ЛПГ) в гр. Берковица съществува от 118 години и е единственото училище в Северозападна България, което подготвя специалисти по горско стопанство и дърводобив. Историята на училището е дълга и много богата, тъй като професионалната гимназия обединява две училища - *СПТУ по дървообработване* и *Техникум по механизация на горското стопанство*. Училището разполага с напълно оборудвана сграда с повече от 30 учебни стаи, физкултурен салон, конферентна зала, професионални кабинети, STEM център, голям двор с нови спортни съоръжения и други. Професиите и специалностите, по които се обучават учениците, са единствени в Северозападна България – за областите Видин, Враца, Монтана и София. От 01.08.2016 г. със заповед на министъра на образованието и науката № РД – 09-332 / 07.04.2003 г. училището е публична общинска собственост и се финансира от Община Берковица.

Професиите ***Техник-лесовъд*** по специалностите „**Горско и ловно стопанство“** и ***Техник-механизатор*** по специалността „**Механизация на горското стопанство**” са традиционни за училището. Разположението на Берковица (в полите на Западна Стара планина) и основният поминък на населението – дърводобив; лесокултурни мероприятия; събиране на диворастящи плодове, гъби и билки; ловуване; благоприятства години наред в ЛПГ да се осъществява прием и по двете професии. От учебната 2021-2022 година в ЛПГ стартира нова професия – ***Кинолог*** със специалност „**Специализирано обучение и селекционно развъждане на кучета**“.

Лесотехническа професионална гимназия е общинско училище. Броят на учениците в дневна форма на обучение е **182,** разпределени в **10** паралелки. В училището е създадена добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията, структурата и методиката на обучение в училище.

Общият среден успех за учебната **2025/2026** година е **Много добър 4,59**. Педагогическите специалисти и учениците се включват активно в образователни, културни и социални инициативи, организирани на училищно, общинско, областно и национално ниво. Осъществяват се дейности, свързани както с образователната дейност, така и широк спектър от извънкласни и извънучилищни дейности.

ПРИЕМ

ЛПГ осъществява прием в 8.клас на ученици след основно образование по професиите „***Стопанисване на горите***“, „***Механизация на горското стопанство***“ и „***Кинология***“. От 9 до 12 клас учениците се обучават по специалността „**Горско и ловно стопанство**” с разширено изучаване на английски език, по специалността „**Специализирано обучение и селекционно развъждане на кучета**“ с разширено изучаване на английски език и по специалността „**Механизация на горското стопанство**” – без разширено и без интензивно изучаване на чужд език. Също така училището организира обучение за придобиване на правоспособност за водачи на МПС – категория В, както и за моторист на моторен трион и храсторез (за работа с преносима горска техника).

КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ

По всички предмети от учебния план учителите са правоспособни. В училището работят директор, един заместник-директор по учебната дейност, един заместник-директор по учебно-производствената дейност; 10 старши учители, 11 учители, един психолог /с ОНС „Доктор“/, По общообразователна подготовка – 16 учители, петима инженери по горско стопанство, един инженер по механизация на горското стопанство, един инструктор, един учител - икономист. Двама учители притежава първа ПКС, един учител притежава втора ПКС; трима учители притежават трета ПКС, петима учители притежават четвърта ПКС и четирима учители притежават пета ПКС. Непедагогическият персонал се състои от 9 човека – един главен счетоводител, един завеждащ „Административна служба”, 1/2 домакин + 1/2 шофьор, един работник по поддръжка на сгради, един оператор на парни и водогрейни съоръжения; двама хигиенисти, един медиатор (по проект) и един пазач-портиер (по програма), както и медицинско лице – на 6 часа.

МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Учебният процес се провежда в специализирани кабинети. Училището разполага с два компютърни кабинета, а цялата сграда е свързана с оптичен интернет. За обучението по учебна и производствена практика разполагаме с оборудвани работилници. В двора на общежитието се намира дендрариум с над 100 дървесни вида, които се изучават по учебна програма. В близост до сградата на общежитието се намира разсадникът на ДГС „Берковица“, където

учениците провеждат учебни и производствени практики. Училището е подписало договор с УОГС „Петрохан” – с. Бързия цялата материално-техническа база, предназначена за студентите от факултет „Горско стопанство”, да се използва за обучение и на учениците от ЛПГ. Учениците от специалностите „Горско и ловно стопанство” провеждат учебните и производствените практики на реални работни места, за което има сключени договори с ДГС „Берковица“, УОГС „Петрохан”- с. Бързия, ДГС-„Монтана“ и всички останали горски стопанства на територията на Регионална дирекция по горите – Берковица. Училището притежава автобус, учебен автомобил, трактор, библиотека, физкултурен салон, новоизграден STEM център, спортна площадка, лекарски кабинет (с медицинско обслужване).

В процеса на обучение особено внимание се отделя на стимулиране интереса на учениците към овладяване на книжовния български език като основна предпоставка за успешно възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети. Голямо значение за учениците в гимназиалния етап има и изучаването на предметите по професионална подготовка, в т.ч. и обучението по чужд език. Утвърждава се тенденцията за постоянно нарастване качеството на подготовката на завършващите средно образование. Много висок е процентът на приетите във висши училища по всякакви специалности, близки или сходни с изучаваните професии и предмети в гимназиален етап. Голяма роля за качествената урочна работа има педагогическият екип на училището – висококвалифицирани учители, прилагащи съвременни методи на обучение и възпитание в работата си.

Удовлетворяващо е представянето на учениците на състезания и конкурси на различни нива, както и включването им в различните извънкласни дейности, с които се цели учениците да получат възможност за лична и творческа изява, да се впишат в училищната среда.

Наложилият се стил на ***екипност*** в работата и положителното отношение на училищното ръководство към училищния персонал, партньорството с родители и заинтересовани страни и институции са също фактори, които определят положителната характеристика на ЛПГ и добрия имидж.

PEST АНАЛИЗ (АНАЛИЗ НА ВЪНШНАТА СРЕДА)

Някои външни фактори оказват негативно въздействие върху развитието на образователната система, което се изразява в дисхармония между мисията на училището и очакванията и изискванията към качеството на образованието. Училището като институция функционира в условията на агресивна среда, която оказва силно влияние върху личността на учениците, мотивацията им за учене, а също така и върху поведението им. Основният очертаващ се проблем е свързан с намирането на адекватна и успешна реакция за преодоляване на отрицателното въздействие.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ НА ВЪНШНАТА СРЕДА

СРЕДА	ТЕНДЕНЦИИ	ПОСЛЕДСТВИЯ
ПОЛИТИЧЕСКА	ЗПУО – образованието е национален приоритет. Разминаване между обществените потребности и продукта на образованието.	Качествена промяна във философията на образователната система: нова образователна структура, организацията на обучение, гъвкавост и свобода на учебните планове и програми, ново отношение към ученика и учителя и неговата квалификация и кариерно израстване, оптимизирана система на оценяване, форми за цялостна и индивидуализирана подкрепа на учениците и др.
ИКОНОМИЧЕСКА	Нестабилна/неработеща икономика. Социални неравенства – ниски доходи на семействата, безработни родители. Съществен ръст на заплатите на педагогическите специалисти през последните години.	Свиване на разходната част от бюджета на училището. Ученици напускат училището – семействата заминават в чужбина. Недостатъчна материална осигуреност на ученика. Не се повишава достатъчно мотивацията на учителите за отговорно и съзнателно отношение към професионалните им задължения.
СОЦИАЛНА	Влошаване на демографските показатели. Ниска заинтересованост на родителите. Отрицателно влияние на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене. Нисък социален статус на учителите.	Намаляване броя на учениците. Нарастване на социалните различия между учениците. Влошени показатели на възпитателната дейност в училище. Ниска мотивация за учене. Негативно отношение към училището. Очертаваща се криза за учителски кадри, нежелание на студентите да се реализират в учителската професия.
ТЕХНОЛОГИЧНА	Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието: ИКТ, интернет, STEM и електронни ресурси. Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии.	Добра материална база, съдържаща условия за повишаване на качеството и ефективността на образователния процес.
ЗАКОНОВА	ЗПУО и държавни образователни стандарти	Осигуряване на прозрачност и предвидимост на политиките, които се предприемат в системата. Постигнат разумен баланс между нормативност (рамка) и овластяване и свобода на отделните участници в процеса на училищното образование – училищата, учителите, родителите, учениците.

Въздействието, което оказва външната среда върху българското училище, е противоречиво. Изразени негативни фактори са икономическата и социалната среда, които имат определящо значение за образователната система. Прогнозите за тяхното развитие и влияние са в зависимост от външни и вътрешно-политически фактори. При тази неопределеност е трудно да се предвиди тенденцията в развитието им. Може обаче да приемем на базата на сегашното им състояние, че те ще запазят негативното си въздействие върху образователната система.

Във основа на анализа на състоянието на ЛПГ е изготвена обобщена оценка на силните и слабите страни, възможностите и заплахите, като основа за формулиране на приоритетите и оперативните цели за развитие.

SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ
• Действащо национално законодателство, хармонизирано с европейското, с регламентирани ясни правила и норми; • Атрактивност на професиите, по които се осъществява прием; • Прилагане на съвременни методи на обучение; • Високо качество на професионалното образование и обучение, основаващо се на дългогодишни традиции; • Многообразие на извънкласни и извънучилищни форми; • Създадени условия за интеграция на деца от малцинствата; • Индивидуален подход и дейности с изявени или изоставащи ученици; • Създадени възможности за провеждане на учебно-производствена практика в реални условия; • Кадрова осигуреност с квалифицирани учители в т.ч. и психолог, повечето от учителите имат защитена ПКС; • Участие на училището по национални програми и проекти; • Налична материално техническа база –специализирани кабинети и работилници за практически занятия, STEM - център; • Изградено партньорство с браншови организации; • Възможност за формиране на собствени приходи от производствени и други дейности, дарения и спонсорство; • Относително стабилни и оптимални резултати на НВО и ДЗИ, съотносими към регионалните и националните, висок процент на прием във ВУЗ; • Системен контрол върху качеството на образователния процес; • Екипност и диалогичност в работата на всички нива; • Добро институционално взаимодействие; • Достойно представяне на общински, областни, национални олимпиади и конкурси в различни области; • Осигурени здравословни и безопасни условия за опазване на живота и здравето на участниците в образователния процес;

- Добра материална база – учебни кабинети, компютърни зали, лаборатория по природни науки, физкултурен салон, спортна площадка, конферентна зала, достъп до Интернет, Wi-Fi мрежа, видеонаблюдение;
- Учебно-технически средства – преносими компютри, мултимедии, компютърни терминални решения, техника за размножаване, интерактивни бели дъски, наличие на информационни програмни продукти;
- Обновяване и подобряване на МТБ според възможностите на бюджета;
- Добро управление на финансовите средства в условията на делегирани бюджети;
- Коректно и редовно обезпечаване на средствата за заплати и възнаграждения, осигурителни вноски, ДТВ, средства за облекло;
- Съвместна работа с местни структури: РУО – Монтана, Община Берковица, МКБППМН, РУ „Полиция“ и инспектор от ДПС, Дирекция „Социално подпомагане“ – Отдел „Закрила на детето“, Ресурсен център, културни институти, медии, неправителствени организации и др.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Предложения за актуализиране на държавните общообразователни стандарти, учебните планове и програми в полза на часовете по теория и учебна практика, националните изпитни програми, заличаване, трансформиране и създаване на нови специалности в списъка на професиите;
- Предложения за преразглеждане и актуализиране на единните разходни стандарти за професиите и специалностите от направлението;
- Подкрепа на личностното развитие на учениците, превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище;
- Превенция на агресията и противообществените прояви;
- Повишаване на капацитета на учителите за промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделната личност;
- Повишаване на квалификацията, обмяна на добри педагогически практики и внедряване на иновации на базата на ИКТ;
- Стимулиране на изявените ученици и на ученици със социално-финансови проблеми чрез предоставяне на стипендии;
- Сътрудничество с държавни, регионални и общински институции, имащи отношение към здравето, обучението и възпитанието на учениците;
- Поддържане на постоянен контакт и търсене на съдействие от родителите и настойниците за решаване на възникнали проблеми в образователно-възпитателния процес;
- Периодично осъвременяване на научната подготовка на учителите;
- Обмен на добри практики между учителите в професионалните гимназии чрез участие в национални и международни форуми, конференции, семинари, конкурси;
- Насърчаване обучението на лица със специални образователни потребности по професии и специалности, непротивопоказни на здравословното им състояние;
- Превръщане на ЛПГ в привлекателно място за учене чрез осигуряване на транспорт, стипендии, стажове и договори за работа / осигурени от фирми /след завършване на обучението;
- Насърчаване на предприемачески дух чрез разширяване на обучението в учебно-тренировъчни фирми; Въвеждане на дуално обучение (обучение чрез работа като форма на партньорство между професионалните гимназии и работодателите) и валидиране на компетенции, придобити по неформален път;
- Усъвършенстване и разширяване на достъпа в различни форми на обучение;
- Създаване на възможности и условия за иновативни разработки, предлагащи решения на стратегически важни проблеми;
- Участие в национални и европейски проекти.

СЛАБИ СТРАНИ
• Твърде обемна и тежка нормативна уредба; • Непостоянен или намаляващ брой на учениците; • Недостатъчни умения на учителите за използване и създаване на електронни учебни ресурси; • Непълна диференциация на заплащането на труда на учителите; • Увеличаващ се процент на незаинтересовани и неактивни родители; • Недостатъчни финансови средства за капиталови разходи; • Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене; • Голям брой отсъствия на ученици в специалност „МГС“; • Недостатъчно използване на възможностите за привличане на родителите; • Липса на съвременна учебна литература по професионална подготовка; • Липса на съвременно оборудване за изследване и диагностициране; • Липса на системни усилия за повишаване атрактивността на професионалното образование и обучение; • Липса на надеждна система за проучване нуждите на пазара на труда; • Застаряващ състав на учителите; • Намаляване броя на децата в близките населени места.
ЗАПЛАХИ
• Негативна демографска ситуация; • Намаляване на броя на децата в малките населени места; • Отлив на квалифицирани специалисти от страната, поради недостатъчно възможности за заетост в областта на професионалните им способности; • Застаряващ състав на учителите; • Нелоялна конкуренция; • Липса на допълнителни стимули за получаващите свидетелство за професионална квалификация в професионална гимназия, а не в лицензирани центрове за професионално образование и обучение; • Малки възможности за професионална реализация на младите хора; • Намаляване броя на кандидатстващите в професионалните училища ученици с много добри и отлични възможности; • Ниска заинтересованост на голяма част от родителите към случващото се в училище; • Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене – по-ниски резултати от учебната дейност.

ИЗВОДИ

Анализът показва, че релацията „СИЛНИ СТРАНИ – ВЪЗМОЖНОСТИ“ извежда по-голяма тежест на силните страни, което определя стратегия за развитие, насочена към затвърдяване и развитие на постигнатите позиции и разкриване на нови перспективи за ЛЕСОТЕХНИЧЕСКА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ – БЕРКОВИЦА.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Развитие на Лесотехническа професионална гимназия в условията на растяща конкуренция чрез създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за учениците и учителите и в партньорство с родителите и институциите, с което да се утвърди като предпочитано място за обучение и възпитание на подрастващите от града и общината и се превърне от училище за всички в училище за всеки.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

● Оперативна цел 1:

Ефективно управление на училището*

* *Ефективното училище постига във възможно най-висока степен своите цели, в сравнение с други подобни училища, а учениците отбелязват добри резултати в тестовете и другите форми и методи за измерване и оценяване на постиженията в областта на основни знания, умения и компетентности.*

● Оперативна цел 2:

Развиване на училищната среда и адаптиране на учениците към нея

● Оперативна цел 3:

Управление на образователно-възпитателния процес

● Оперативна цел 4:

Разработване и развиване на комплексна педагогическа концепция, включваща иновативни методи на обучение

*(Активна работа в новоизградения **STEM Център** в ЛПГ – Берковица)*

● Оперативна цел 5:

Партньорство и сътрудничество

ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

1. Поддържане на високо качество и ефективност в процеса на училищното образование съобразно индивидуалните способности и потребности на учениците чрез привеждане на дейността на училището в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и ДОС:

1.1. Планиране, организация и контрол на дейността на училището.

1.2. Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на образование, възпитание и социализация.

1.3. Осъществяване на обучение по учебни планове за професии съобразно потребностите и интересите на учениците и възможностите на училищната институция.

2. Изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование:

2.1. Възпитание в патриотизъм и национално самосъзнание.

2.2. Ритуализация на училищния живот.

2.3. Утвърждаване на ученическото самоуправление.

2.4. Екологична култура и навици за здравословен начин на живот.

2.5. Превенция на агресията и негативните прояви сред учениците.

2.6. Подкрепа на личностното развитие на учениците.

3. Училището – желано място за обучение, изява, сътрудничество и личностно развитие на учениците:

3.1. Извънкласни и извънучилищни форми.

3.2. Създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие.

3.3. Обновяване и обогатяване на материалната база.

4. Повишаване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите кадри:

1.4. Квалификация на педагогическите кадри.

5. Взаимодействия с родители, институции и структури, работещи в областта на образованието:

5.1. Взаимодействие с родителите и институциите.

5.2. Присъствие на училището в общественото пространство.

ЗАДАЧИ ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ

Основни задачи/дейности по оперативна цел 1:

1. Ясно разпределение на отговорностите между ръководството на училището, педагогическия колектив и непедагогическия персонал чрез регулярни срещи и унифицирани бланки за вътрешна организация, включващи управление на времето, изпълнение, от идентифицирани отговорници, на задачите в срок с необходимото качество и търсен ефект.

2. Усъвършенстване на иновативното управление и организация на учебния процес, свързани с осигуряване професионалното израстване на учителите, развивайки техните ключови умения и компетенции за преподаване, обучение и работа с ученици, чуждоезикови компетентности, увеличавайки тяхната мотивация и създавайки социално-емоционална среда, която да насърчава развитието на ученика.

3. Планиране, реализиране и документиране на квалификационната дейност на педагогическите специалисти на вътрешноучилищно ниво:

● изработване на план за квалификация, съобразен с изискването педагогическите специалисти да повишават квалификацията си с не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не по-малко от 16 академични часа годишно /чл. 223 ЗПУО/.

● създаване на стимули за мотивация за повишаване квалификацията на кадрите чрез учене през целия живот.

● планиране, реализиране и документиране на квалификационна дейност на педагогическите специалисти, проведени от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации, както и квалификационни курсове в страната и чужбина.

4. Създаване на вътрешно-организационни документи за изпълнение дейностите по стратегическата и оперативните цели, свързани с качеството на образованието в училището.

● актуализация на вътрешно-организационните документи спрямо промените в нормативната база на национално ниво и тенденциите на европейско. Осъществяване на текущ контрол на училищната документация, съгласно стандарта за информация и документите.

● съхраняване и архивиране на училищната документация, съгласно изискванията на стандарта за информация и документите.

● спазване на всички разпоредби на ЕС във връзка със защитата на личните данни, уредени в т.нар. общ регламент за защита на личните данни (GDPR), без да бъде допускана злоупотреба с личната информация.

5. Изграждане на училищна система за качество, включваща:

● разработване на училищни стандарти за качество, свързани с управлението на училището, повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, система за контрол на качеството, подобряване на училищната среда, възпитание и личностно развитие на учениците и създаване на училищни партньорства.

● създаване на комисия за управление на качеството на образованието като помощен и консултативен орган към директора на училището за оказване на подкрепа при управление на качеството. Регламентиране на състав, задължения, правомощия и време за заседания на комисията в Правилника за устройството и дейността на училището.

● разработване на училищни учебни планове за всеки етап на обучение – всяка година, съгласно изискванията на Стандарта за учебния план, се приемат с решение на педагогическия съвет при условията и по реда на чл. 269, ал. 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и включвайки иновативни методи от развиваната комплексна педагогическа технология.

● разработване на годишна училищна програма за подобряване на целодневната организация на учебния ден в съответствие със стратегията, иновативния характер и спецификата на училището.

● дефиниране на системата от индикатори за мониторинг и контрол.

6. Изграждане на система за наставничество на новоназначените преподаватели, в проекти по мобилност и обмен, както и условия за приемственост при заместване.

● определяне на наставник за новоназначените с цел бързо интегриране в екипа на новодошлите.

● определяне на наставник за интегриране в екипа на учители по заместване, без да се отрази на качеството на преподаване и изпълнение на заложените краткосрочни и дългосрочни цели на училището.

● определяне на ментор/и от училището за участниците по проекти за мобилност и обмен на иновации и добри практики, които да провеждат сесии за рефлексия по време на изпълнението на проект/и, в които участниците ще могат да обсъждат придобитите от тях

компетенции и умения, техните емоции, впечатления и степен на активно участие и последващо споделяне на опит с останалите преподаватели в училището.

7. Изграждане на механизъм за споделяне на ефективни практики с цел:

● популяризиране на добрия педагогически опит и иновативни практики.

● споделяне на придобити знания, умения, ноу-хау за иновативни методи и подходи от съответните преподаватели с останалия педагогически колектив.

● провеждане на „Дни на отворени врати“ в училището.

● провеждане на съвместни дейности с родителите като партньори.

● провеждане на съвместни дейности и участие във форуми, кръгли маси, събития с представители на образователните институции за споделяне и обмен на опит и добри практики, позволяващи генерирането на иновации.

Основни задачи/дейности по оперативна цел 2:

1. Регламентиране съвместната дейност на ръководството, класните ръководители и екипите за подкрепа на личностното и образователно развитие на учениците.

● развиване на механизъм от мерки и дейности за адаптиране на ученика към училищната среда, условията в различните форми на обучение и осигуряване на възможности за интерактивно учене.

● регламентиране условията за записване и промяна на формите на обучение за конкретната учебна година съгласно Стандарта за организация на дейностите чл.31, ал.3 и чл. 12, ал. 2 на ЗПУО.

● създаване на възможности за включване на ученика в различни училищни занимания в зависимост от неговите интереси и потребности.

2. Осигуряване на учебна среда чрез участие в проекти - развиване на компетенции и подготовка на учителите за тяхната професия в бъдеще, поставяйки ученика в центъра на образователната система.

3. Извършване на ремонтни дейности за енергийна ефективност, подобряващи материално-техническата база на училището с цел по-лесното адаптиране на ученика към училищната среда, постигане на енергийна ефективност и в полза на развиването на комплексна педагогическа технология, включваща иновативни методи на обучение.

4. Стимулиране креативността на учениците и учители и техния стремеж към иновативност чрез:

● създаване на класни стаи като иновативни пространства, стимулиращи сътрудничество и взаимодействие между учениците, както и прилагането на иновативни методи и подходи.

● развиване на креативни пространства в коридорите на училището и в класните стаи.

● стимулиране на творческо и артистично мислене чрез съчетаване на наука и изкуства - развитие на лявото и дясно полукълбо на мозъка на учениците чрез изграждане на способности за дизайн, история, емпатия, игра.

● използване на зелените площи около училището за сесии на открито, съчетаващи методи на формалното и неформалното образование.

5. Развитие на екологичен начин на мислене и култура на поведение в учениците, учителите и местната общност посредством концептуално обвързване, чрез:

● изграждане на учебната среда, водеща до максимална енергийна ефективност и намаляване до минимум на неблагоприятното въздействие върху околната среда.

● подготовка на учебното съдържание по екология, опазване на околната среда и еко-предприемачество с цел изграждането в учениците на умения за критично мислене чрез преподаване на науките в съответния екологичен контекст.

6. Изграждане на позитивни взаимоотношения ученик – учител и ученик – ученик.

● развиване на взаимоотношения на партньорство между учителите и учениците и създаване на усещане за общност.

● съблюдаване спазването и запознаване на учениците с техните права съгласно чл. 171 ал.1 от ЗПУО.

● превенция на обучителните трудности и ранно отстраняване на риска от тях. /Чл.174, ал.5 от ЗПУО/.

● установяване от учителя на позитивна атмосфера в класната стая и запознаване на учениците с техните права и задължения.

● изграждане на умения за работа в екип в класната стая.

● активно включване на учениците в образователния процес, поставяйки ги в центъра на обучение, развивайки тяхната индивидуалност, аналитично и критично мислене.

7. Подобряване условията за интегриране на ученици със СОП.

● осигуряване на равен достъп до образование.

● предоставяне на възможност за ресурсен учител, който да подпомага активното включване на учениците както в училищната среда, така и в обществения живот.

● индивидуално консултиране на ученици по проблеми свързани с психичното, личностното и интелектуалното им развитие.

9. Противодействие и превенция на агресия, насилие и конфликти.

● ранно откриване на ученици с асоциално поведение и предприемане на съответните мерки за работа с тях и семействата им.

● осигуряване на индивидуално консултиране по проблеми, свързани с поведението на учениците и взаимоотношенията с връстници, родители и учители.

● педагогическа и психологическа подкрепа.

● съвместна работа на психолога с класните ръководители по дейности за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

● сътрудничество, при необходимост с неправителствени организации, РУО-Монтана, органите за закрила на детето, ресорни институции.

● запознаване с правилата за безопасност за сърфиране в интернет и недопускане езика на омразата в интернет пространството.

● изграждане на училище без агресия, осигуряващо подкрепяща среда, индивидуално консултиране по възрастови проблеми.

Основни задачи/дейности по оперативна цел 3:

1. Генериране на иновативни и усъвършенствани подходи за работа в иновативната класна стая с помощта на учениците, родителите и преподавателския колектив.

● изместване центъра на обучение от учителя към ученика, доближавайки начина на преподаване до реалния живот и развивайки ключови компетентности чрез решаване на реални проблеми, които запълват празнината между теорията и практиката и показват как наученото трябва да се прилага в реални ситуации.

2. Осигуряване на условия за интерактивно учене.

● интегриране на неформални методи на преподаване, даващи възможност за повече интерактивност в учебния час и учене чрез правене.

● персонализирано обучение за учениците чрез креативно използване на новите технологии.

● разработване на различни образователни материали, включително дигитални, спомагащи за по-високата интерактивност при поднасяне и усвояване на учебното съдържание.

3. Прилагане на проектно-базирано обучение (ПБО) и проектиране на междупредметни единици чрез паралелна интеграция, според която учителите от различни учебни области се фокусират върху една и съща тема с различни задачи.

● търсене на причинно-следствена връзка между определени явления, събития и процеси, която помага на учениците да открият поле на неограничените възможности, виждайки нещата по нов начин и следвайки своето вдъхновение.

● подпомагане учениците да усвояват нови знания чрез преживяване и подсилване естествения процес на развитие на изказа, креативността и социалността им.

● прилагане на трите основни измерения в обучението: социализация, обмен на информация и творчество, чрез прилагане на трите стратегии за сътрудничество:

(1) Учене, базирано на игра, подпомагащо процеса на обучение, мотивацията на обучаемите и развиващо социализиращи умения чрез интерактивни и креативни методи и упражнения.

(2) Групово-базирано обучение, подкрепящо уменията за учене и усвояване на ключови компетенции, използвайки научни изследвания.

(3) Екипно-базирано обучение, водещо до осезаеми резултати за обучаемите, използвайки силата на екипното взаимодействие и колективната креативност.

● преодоляване на съществуващите дефицити в традиционните образователни методи, както и избягване опасността от "наизустяване" на материала без неговото разбиране.

4. Използване на ИКТ.

5. Развиване на ефективна система за обучение и учене.

● разработване и утвърждаване на тематичен план на учебния материал, съобразен с държавните образователни стандарти (ДОС) и учебния план на училището, интегриращ методите на проблемно и проектно-базирано обучение и създаващ междупредметни връзки.

● планиране на уроците в координация с учебната програма и резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване. Предвиждане на мерки за диференциран и индивидуализиран подход с нуждаещи се от подкрепа ученици.

● STEM науки (*Science – Technology – Engineering – Mathematics*)

/придобиване на компетенции по STEM и предприемачество, изхождайки от схващането, че компетентностите представляват сложно единство от знания, умения, разбирания, ценности, нагласи и мотивация, които пораждат ефективно и ангажирано действие в конкретен контекст./

● провокиране на интереса към STEM дисциплините и професиите на бъдещето, свързани с обучение с методите на науката, технологиите, инженерството и математиката, за да може учениците да са по-ориентирани и по-подготвени да се включат в индустриите с висока добавена стойност на 21 век.

● насочване вниманието на учениците към „по-зелена“ Европа.

● формиране на междупредметни единици, разкриващи взаимовръзката между наука и практика, в контекста на екологията и устойчивото развитие, целящо постигане на дългосрочен икономически растеж, опазване и подобряване на околната среда.

● обсъждане в дискусионни обучителни формати на предизвикателствата на глобализацията и новите реалности пред Европа, свързани с измененията на климата, индустриална революция 4.0 и трансформацията в икономиката.

● стимулиране на интерес и ангажираност към иновациите и работата в екип чрез ПБО, интерактивни и иновативни методи.

● насърчаване на физическата подготовка и двигателната култура, повишавайки осведомеността за значението на спорта за здравето и развитието на ключови умения чрез обучение чрез спорт.

● установяване на входното равнище на учениците по учебните предмети, които са изучавали през предходната година в задължителните учебни часове.

● установяване на потенциални дефицити от входното равнище и предприемане на мерки за преодоляването им.

Основни задачи/дейности по оперативна цел 4:

Развитието на авторската педагогическа технология в училището е свързано с прилагането на методите на проблемно и проектно-базираното обучение, методите на неформално обучение и с разработването на нови подходи и иновативни методи.

В изпълнение на настоящата стратегия за иновативно развитие и на Европейския план за развитие на училището, преподавателският колектив, в партньорство с организациите, с които

има установено сътрудничество, и чрез кандидатстване по европейски проекти, следва да разработи следните иновативни методи и нови подходи:

Иновативна методология за изграждане на социално-екологични знания и умения и зелен начин на мислене чрез обмен на добри практики и интердисциплинарен подход. Методологията ще е насочена към социалната екология, тъй като тя обвързва общественото развитие, начин на мислене, ценности и междукултурни различия с изграждане на отговорно отношение към природата, преодоляване на поведенчески стереотипи, обмен на добри практики, информираност и осъзнаване на екологичните предизвикателства.

Разработване на иновативен формат на обучение за развиване на предприемачески, меки умения и умения за управление на кариерата в ученици в гимназиален етап. В иновативната концепция за кариерно ориентиране ще се прилагат следните подходи:

> Развиване на умения за управление на кариерата чрез съчетаване на спортно и кариерно ориентиране;

> Съчетаване на уменията по предприемачество с уменията на бъдещето, които могат да бъдат обособени в следните 5 групи: 1. Психическа устойчивост и комплексно решаване на проблеми; 2. Критично мислене; 3. Творчество; 4. Умения за общуване и работа с хора; и 5. STEM (наука, технология, инженерство и математика).

Основни задачи/дейности по оперативна цел 5:

● активно търсене на сътрудничество с институции, ангажирани с дейности, имащи отношение към цялостния образователен процес.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ФИНАНСИРАНЕ
(НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ)

ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ИЗПЪЛНИТЕЛ/И	ФИНАНСИРАНЕ
1. ПОДДЪРЖАНЕ НА ВИСОКО КАЧЕСТВО И ЕФЕКТИВНОСТ В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ СЪОБРАЗНО ИНДИВИДУАЛНИТЕ СПОСОБНОСТИ И ПОТРЕБНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПРИВЕЖДАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО В СЪОТВЕТСТВИЕ С РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЗПУО И ДОС.				
1.1. Планиране, организация и контрол на дейността на училището	1.1.1. Изготвяне и актуализация на основните училищни документи в съответствие със ЗПУО и ДОС: -планове, правилници, училищни учебни планове; - мерки за подобряване на учебните резултати, програма за превенция на отпадането; 1.1.2. Изграждане на постоянни училищни комисии за планиране и организация на основните направления в дейността на училището. 1.1.3. Кадрова осигуреност на общообразователната и професионалната подготовка: - поддържане и обновяване на банка със заместващи учители 1.1.4. Поддържане на оптимален за пълноценното осъществяване на дейността на училището състав на непедагогическия персонал. 1.1.5. Разработване на система от критерии и показатели за оценка на дейността на учителите и служителите в училището, обвързана с резултатите и постиженията. Гъвкаво използване на системата за оценяване на постигнатите резултати от труда на педагогическите специалисти за определяне на ДМС на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал. 1.1.6. Осъществяване на училищния и държавен план – прием. Разширяване на приема – професии и специалности. 1.1.7. Осъществяване на ефективен контрол на директора и ЗДУПД съобразно целите на стратегията и на дейностите в процеса на училищното образование и своевременно предприемане на действия за тяхното подобряване.	ежегодно	Директор; Педагогически специалисти	Училищен бюджет
1.2. Осъществяване на привлекателен и мотивиращ процес на обучение, възпитание и социализация.	1.2.1. Утвърждаване на учебни планове, организация и провеждане на процеса на образование в съответствие със ЗПУО 1.2.2. Използване на съвременни образователни технологии и форми на педагогическо взаимодействие за мотивиране на учениците и прилагане на усвоените знания в практиката. 1.2.3. Промяна на стила и методите на работа и ориентиране на обучението към потребностите на отделната личност. 1.2.4. Подкрепа за личностното развитие на учениците, превенция на обучителните трудности и ранно оценяване на риска – ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище. 1.2.5. Осъществяване на всеки етап от процеса на училищното образование на ефективна обратна връзка за постигнатите резултати, за отношението на учениците към формите и методите на преподаване. 1.2.6. Осъществяване на разширена и специфична подготовка съобразно възможностите на училището и потребностите на учениците. 1.2.7. Издигане равнището на функционалната грамотност (четивна, математическа, по природни науки) за постигане на умения за успяване.	постоянно	Директор; Педагогически специалисти	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН
1.3. Осъществяване на обучение по учебни планове за професии	1.3.1. Изготвяне на предложение за държавен план-прием за учебната 2027/2028. година съгласно: - Рамков учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език по професията „техник-лесовъд“по специалността „ГЛС“.	2026/2027	Директор; Педагогически специалисти	Училищен бюджет

съобразно потребностите и интересите на учениците и възможностите на училищната институция.	- Рамков учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език по професията „кинолог“, специалност „СОСРК“. - Рамков учебен план за професионално образование без разширено и без интензивно изучаване на чужд език по професията „техник-механизатор“по специалността „МГС“. 1.3.2. Научно осигуряване на професионалната подготовка с учебна документация, нови учебници и помагала. 1.3.3. Разработване на критерии и показатели за оценяване качеството на професионалната подготовка. 1.3.4. Предложения за нови професии			
ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	**ДЕЙНОСТИ**	**СРОК**	**ИЗПЪЛНИТЕЛ/И**	**ФИНАНСИРАНЕ**
2. ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА УЧИЛИЩНА ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА ЧРЕЗ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ В ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ.				
2.1. Възпитание в патриотизъм и национално самосъзнание	2.1.1. Насоченост на обучението към формиране и усвояване на умения за разбиране и отговорно поведение в обществото; подпомагане процеса на личностно развитие и себепознание в контекста на взаимодействие с другите хора. 2.1.2. Целенасочена работа по класове, съобразена с възрастта на учениците и особеностите в тяхното развитие и интереси. 2.1.3. Реализиране на дейности за повишаване информираността на учениците по въпроси като: - функциите на институции и управленски структури (съд, полиция, общинска/областна администрация и др.). - правата на човека, дискриминацията, равнопоставеността на половете; - здравна култура и здравословен начин на живот. 2.1.4. Участие в организацията и провеждането на училищни дейности и кампании, свързани с исторически събития или обществено значими инициативи. 2.1.5. Участие в кампании по актуални теми, на ЕС.	ежегодно	Директор; Педагогически специалисти – класни р-ли; П. Генова, И. Иванов, И. Панов	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
2.2. Утвърждаване на ученическото самоуправление	2.2.1. Повишаване ролята на съветите на класа и Ученическия съвет при организиране и осъществяване дейността на училището. 2.2.2. Участие на представители на ученическата общност при обсъждане на проблеми и вземане на управленски решения, както и при отчитане на резултатите от образователния процес.	ежегодно	Директор; Психолог; Класни ръководители	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
2.3. Екологична култура и навици за здравословен начин на живот	2.3.1. Целенасочена работа (Програма за здравно образование, спортно-туристически календар), насочена към комплексно здравно образование чрез интерактивни дейности и занимания в часовете на класа, посветени на превенцията на тютюнопушенето, наркоманиите и злоупотребата с алкохол, активна спортна и туристическа дейност. 2.3.2. Инициативи и мероприятия, имащи за цел формирането на навици за здравословен начин на живот и правилни житейски избори в детска възраст и по време на ранното полово съзряване. 2.3.3. Обучения за: - безопасност на движението; - действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари; - начално военно обучение в IX и X клас; - поведение при кризи и екстремни ситуации. 2.3.4. Съвместни дейности с РИОСВ, център „Натура“ за придобиване на екологична култура. 2.3.5. Изпълнение на училищни проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта.	ежегодно	Учители; Медицинско лице; психолог, инспектор ДПС, медиатор	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН
2.4. Превенция на агресията и негативните прояви сред учениците	2.4.1. Провеждане на училищна политика и разработване на програма за превенция на агресията и негативните прояви сред учениците. 2.4.2. Подобряване на уменията на работещите в училището за адекватна реакция при предотвратяване на случаи на	ежегодно	Психолог; Класни ръководители, медиатор, цялата общност	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.

	агресия и насилие в училищна среда. 2.4.3. Изработване и приемане на правила за предотвратяване и решаване на конфликти.			
2.5. Подкрепа за личностното развитие на учениците	2.5.1. Сформиране на екипи за подкрепа за личностното развитие на учениците, за които са идентифицирани: - обучителните трудности и риск от отпадане от училище: ранно оценяване на риска и ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище; - ученици със СОП: осигуряване на архитектурен, информационен и комуникационен достъп в училището; - изявени дарби: осигуряване на условия за развитие и изява на таланта. 2.5.2. Откриване и проследяване на развитието на ученици с изявени дарби, изготвяне на база данни и създаване на условия за тяхната изява на училищно и извънучилищно ниво. 2.5.3. Мотивиране на учителите и създаване на условия за работа с ученици с изявени дарби чрез допълнително материално стимулиране и факултативни форми. 2.5.4. Изготвяне на програма за превенция на отпадането и/или преждевременното напускане на училище, която да съдържа: - мерки за превенция и ограничаване на отпадането; - действия за интервенция при отпадане и/или преждевременното напускане на училище.	ежегодно	Психолог; Класни ръководители, медиатор	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	**ДЕЙНОСТИ**	**СРОК**	**ИЗПЪЛНИТЕЛ/И**	**ФИНАНСИРАНЕ**
3. УЧИЛИЩЕТО – ЖЕЛАНО МЯСТО ЗА ОБУЧЕНИЕ, ИЗЯВА И ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ.				
3.1. Извънкласни и извънучилищни форми	3.1.1. Организиране на учениците в извънкласни и форми, стимулиращи техните интереси. 3.1.2. Участие на учениците при разработване и реализиране на проекти по национални и европейски програми за развитие на извънкласната дейност. 3.1.3. Участие на ученици и ученически отбори в състезания, конкурси, олимпиади. 3.1.4. Участие на учениците в организацията и провеждането на училищни празници и активности. 3.1.5. Предоставяне на свободен достъп на училищната база за провеждане на различни видове дейност.	ежегодно	Учителите	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
3.2. Създаване и поддържане на благоприятна среда за обучение и развитие	3.2.1. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд. 3.2.2. Подходящо интериорно оформление на учебните помещения. 3.2.3. Създаване на благоприятна и толерантна атмосфера на общуване, доверие и взаимопомощ. 3.2.4. Подкрепа на инициативността и творческата активност. 3.2.5. Целенасочена училищна политика за превенция на отпадането и/или преждевременното напускане на училище спрямо ученици в риск: - подкрепа за преодоляване на обучителни трудности – допълнителна работа и консултации, преодоляване на обучителни затруднения; - контрол на отсъствията от училище; - своевременна индивидуална интервенция спрямо учениците в риск с цел мотивиране и преодоляване на риска от отпадане.	ежегодно	ЗДУПД Педагогическите специалисти	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
3.3. Обновяване и обогатяване на материалната база	3.3.1. Изграждане на STEM център. 3.3.2. Поддръжка и текущ ремонт на учебните и помощните помещения. 3.3.3. Поддръжка на системата за постоянно видеонаблюдение и спазване на пропускателния режим. 3.3.4. Поддръжка и поетапно обновяване на компютърната и комуникационната техника. 3.3.5. Осигуряване на ресурси за е-обучение, използване на електронни образователни ресурси.	ежегодно	Директор; ЗДУПД; учители по ИТ	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН, дарения, средства от наеми.

ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ИЗПЪЛНИТЕЛ/И	ФИНАНСИРАНЕ
4. ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ.				
4.1. Квалификация на педагогическите кадри	4.1.1. Изграждане на професионалния профил на педагогическите специалисти като съвкупност от знания, умения и отношения съгласно Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. 4.1.2. Осигуряване на условия и възможности за усъвършенстване и обогатяване на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие чрез въвеждаща и продължаваща квалификация в зависимост от потребностите, целите и съдържанието на обученията: - вътрешноинституционална квалификационна дейност – не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист; - участие в квалификационни форми на специализирани обслужващи звена, висши училища и научни и обучителни организации, не по-малко от 48 академични часа за период на атестиране за всеки педагогически специалист. 4.1.3. Подготовка и провеждане на процедура за атестиране на педагогическите специалисти. 4.1.4. Мотивиране на учителите за придобиване на по-висока ПКС, като едно от основанията за по-бързо кариерно развитие. 4.1.5. Кариерно развитие: процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски длъжности или при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образованието. 4.1.6. Утвърждаване на училището като база за провеждане на обучение на студенти от ЛТУ	ежегодно	Директор; Главни учители; Учители	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ	**ДЕЙНОСТИ**	**СРОК**	**ИЗПЪЛНИТЕЛ/И**	**ФИНАНСИРАНЕ**
5. ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С РОДИТЕЛИ, ИНСТИТУЦИИ И СТРУКТУРИ, РАБОТЕЩИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО.				
5.1. Взаимодействие с родителите	5.1.1. Структуриране и дейност на обществения съвет . 5.1.2. Усъвършенстване на системата от взаимовръзки и обратна информация в релацията „училище-семейство“: - укрепване на положителното отношение към училището като институция от страна на ученици и родители и проява на съпричастност към училищния живот; - установяване на система от форми и средства за сътрудничество и взаимодействие с родителите: родителски и индивидуални срещи, индивидуални консултации, обучения и др. 5.1.3. Информираност на родителите и стимулиране на родителската активност: за основните нормативни и училищни документи, по повод информация за резултатите от учебната дейност, консултиране по проблеми, решаване на конфликти и налагане на санкции и др. 5.1.4. Сътрудничество и съдействие от родителите при: - организиране на училищни дейности, изпълнение на проекти, честване на празници и др.; - в процеса на кариерното информиране, ориентиране и развитие; - при идентифициран риск за ученика от отпадане и/или преждевременно напускане на училище. 5.1.5. Създаване на информационна банка с данни и координати за своевременна връзка с ученика и неговите родители.	ежегодно	Директор; Класни ръководители	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.
5.2. Взаимодействие с институции	5.2.1. Популяризиране дейността на училището на общински, областни, национални и международни форуми и в медийното пространство.	ежегодно	Директор; Учители	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви

	5.2.2. Реализиране на съвместни проекти с партниращи организации – СЗДП- Враца и териториалните поделения - ДГС , ЛТУ, с дейци на науката, културата, изкуството и спорта и др. 5.2.3. Изпълнение на съвместни проекти: съвместно с НПО и др.			средства от МОН.
5.3. Присъствие на училището в общественото пространство	5.3.1. Участие на учители и ученици в общински празници, състезания, форуми и др. 5.3.2. Поддържане и своевременно обновяване сайта на училището и фейсбук страницата с актуална информация за нормативната база, организацията на дейността, изявите в различни направления на училищния живот и др. 5.3.3. Популяризиране на училището чрез информация в местните печатни и електронни медии. 5.3.4. Реализиране на системна и целенасочена рекламна стратегия за привличане и задържане на ученици. 5.3.5. Организиране на информационни дейности в училището на ниво за учители, администрация, ученици и родители.	ежегодно	Директор; Учители	Училищен бюджет, изпълнение на проекти, целеви средства от МОН.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване на качеството и ефективността на училищното образование:

- Осигуряване на по-голяма практическа приложимост на обучението и ориентирането му към конкретни резултати.
- Успешно участие във външното оценяване и доразвиване и усъвършенстване на системата за вътрешно оценяване.
- Засилване на възпитателната работа с децата и учениците с оглед пълноценно личностно развитие.
- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, потребителска култура, физическа активност и спорт.
- Постигане на положително отношение към училището и предлаганото училищно образование.
- По-широко навлизане на нови технологии и методи на преподаване, насочени към личността на ученика.
- Подобрена физическа и материална среда.

2. Развиване на системата за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти: - Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на педагогическите специалисти в училището.

- Предоставяне на възможности за индивидуализация и диференциация при оценка на труда на педагогическите специалисти в училището.
- Оптимизиране на квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал съобразно потребностите и целите на отделния специалист и училищната институция.
- Подобрен професионален профил на работещите в училището.

3. Утвърждаване на училището като център за формиране и развитие на личностни качества, умения и нагласи, изграждащи ценностната система на младите хора, културно, информационно и спортно средище:

- Подобрена и благоприятна среда за обучение и личностно развитие.
- Прилагане на модели на поведение, основани на идеите и принципите на гражданското образование.
- Минимизирани прояви на агресия, насилие и други негативни прояви сред учениците.
- Развиване на системата за извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време и са насочени към развитие на личностния и творческия потенциал на учениците.
- Повишена мотивация на учениците за участие в образователния процес, олимпиади, конкурси и състезания.
- Развитие и укрепване на формите на ученическо самоуправление.

4. Активно взаимодействие с родителската общност, сътрудничество и активни връзки с общественост и публични институции:

- Изградена устойчива образователна система с безусловна публичност и прозрачност на управление и състояние.
- Засилване ролята на родителите при определяне цялостната политика на училището.
- Удовлетворени очаквания на родителите.
- Отваряне на училището към социалната среда.
- Популяризиране постиженията на учениците и учителите.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

- **Повишен срочен и годишен успех на учениците по учебни предмети и класове.**
- **Подобрени резултати от НВО и ДЗИ.**
- **Брой участници и резултати от олимпиади, национални и международни конкурси, състезания и други творчески изяви.**
- **Брой отсъствия на учениците от учебни занятия.**
- **Брой на изоставащите ученици.**
- **Брой ученици на поправителни изпити.**
- **Брой ученици с наложени санкции.**
- **Брой ученици със СОП, с изявени дарби, с обучителни трудности и в риск от отпадане от училище, за които е осигурена подкрепа за личностно развитие.**
- **Брой на ученици, преждевременно напуснали образователната система.**
- **Брой учители участвали в квалификационни форми и придобили по-висока ПКС.**
- **Брой разработени и реализирани национални и международни проекти и програми.**
- **Брой проведени публични изяви в полза на училището и общността с активното участие на родители и заинтересовани страни.**
- **Брой публикации и изяви в средствата за масова информация.**

ОБХВАТ И АДМИНИСТРИРАНЕ

Настоящата стратегия за развитие обхваща:

- ***Ученици***
- ***Педагогически специалисти от училището***
- ***Директор***
- ***Заместник-директори***
- ***Психолог***
- ***Административни служители***
- ***Непедагогически персонал***
- ***Родители***

Постигането на стратегическата и оперативните цели за пет годишния период е обвързано с:

- ***Приемането и гласуването на педагогически съвет на План за изпълнение на дейностите, включващ времеви график, отговорни лица за изпълнение на конкретните дейности, източник (и очаквана стойност) на финансиране. Планът следва да е разработен на базата на SWOT анализа на силните и слабите страни на училището и установените потребности в сферата на качеството на образовотелно-възпитателния процес.***
- ***Изпълнението на заложените индикатори***
- ***Регулярен мониторинг по изпълнение на предвидените дейности***
- ***Актуализация на вътрешно-организационните документи съгласно целите на Закона за предучилищното и училищно образование, държавните образователни стандарти, националните и европейски стратегически документи, както и политиките на местната власт в областта на образованието.***
- ***мотивацията на целия екип от заинтересовани страни за постигане на общата стратегическа цел, обвързана с развитието на личностния потенциал на ученика в изграждането на европейско самосъзнание, иновативност и навици за дългосрочен успех.***

ДОПЪЛВАЩИ ПРОГРАМИ И ДЕЙНОСТИ (за текущата година)

• Превенция на отпадането от училище

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия Стратегия за интелигентен устойчив растеж и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на стандартното и включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Програмата за превенция на отпадане се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение;

Визията на ЛПГ - Берковица като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;

- съчетаване на класно-урочни, извън-урочни и извънкласни форми на обучение и възпитание, при нова необходимост: дистанционно обучение (ОРЕС);
- работа с талантливи деца;
- работа с деца в неравностойно социално положение;
- работа с деца със специални образователни потребности (ако се идентифицират такива през учебната година);
- работа с деца с различна етническа принадлежност;
- уютна и функционална образователна среда.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. За региона се задълбочават следните процеси:

- Трайна тенденция към намаляване броя на населението и отрицателен естествен прираст, но увеличаване на ромското население;
- Намаляване на жизнения стандарт на населението и разширяване на бедността;
- Продължаваща емиграция в чужбина и към по-големите градове на страната.

В началото на учебната 2023/2024 година в ЛПГ - гр. Берковица беше направена оценка на риска от отпадане на ученици от училището. Като рискови фактори, предшестващи отпадането, бяха идентифицирани:

- **Продължително отсъствие от училище**
- **Проблемна семейна среда**
- **Трудна постепидемична адаптация към изискванията в училище**

В ЛПГ – гр. Берковица задължително се вписват отсъствията на учениците по всеки един учебен предмет. Най-много отсъствия от училище допускат учениците от специалност „Механизация на горското стопанство“, които са предимно от ромски произход. Причините за това са комплексни – лошо социално положение, ранно встъпване в брак, неприемане на образованието като ценност, сериозни обучителни затруднения, поради недобро владеене на български език, сезонна работа, миграция в чужбина и по-големи градове, безпричинни отсъствия. Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Корените на това явление трябва да се търсят в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда.

Съществува и друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Анализирайки проблема, констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Носители на много отсъствия от училище са учениците от 12 клас. Част от тях работят, за да подпомогнат финансово семействата си. Други посещават кандидатстудентски подготвителни курсове или се явяват на предварителни, приемни изпити, които се провеждат в учебно време.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ПРЕВЕНЦИЯТА НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

Обща цел:

Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
    - Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване)
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
    - Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

СПЕЦИФИЧНИ ДЕЙНОСТИ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане.

1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.

1.2. Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.

1.3. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.

1.3.1. Разработване на наваксващи програми по съответните предмети.

1.3.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.

2. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.

2.1. Откриване на силните страни на личността.

2.2. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.

2.3. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.

3. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.

3.1. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.

3.2. Организиране на кампании, които да стигнат до родители и настойници.

3.3. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.

СОБСТВЕНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дейност, съгласно плана	*Индикатор за изпълнение*
ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПРИЗНАЦИТЕ ЗА ИЗОСТАВАНЕ В УСВОЯВАНЕТО НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ И ЗАСТРАШЕНОСТ ОТ ОТПАДАНЕ	- **Брой ученици, регистрирани като застрашените от отпадане (изготвени: индивидуална карта и план за интервенции)** - **Брой изготвени ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват** - **Брой изготвени анализи на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществени педагогически подкрепи от страна на учителите и училищното ръководство**
ВКЛЮЧВАНЕ НА ЗАСТРАШЕНИТЕ ОТ ОТПАДАНЕ УЧЕНИЦИ В ИЗВЪНКЛАСНИ И ИЗВЪНУЧИЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ	- **Брой проведени индивидуална дейности с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности** - **Брой проведени публични изяви на учениците с изявени дарби**
ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВЕН ДИАЛОГ МЕЖДУ УЧИЛИЩЕТО И СЕМЕЙСТВАТА НА ЗАСТРАШЕНИТЕ ОТ ОТПАДАНЕ УЧЕНИЦИ	- **Брой проведени алтернативи на традиционната родителска среща** - **Брой организирани кампании за родители и настойници**

МЕРКИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

I. Социално-икономически мерки:

1. Осигуряване на безплатен транспорт на учениците от кв. Раковица, с. Бързия, с. Боровци, с. Замфирово , с. Бокиловци, с. Гаганица, с. Ягодово, с. Балювица до училище.
Срок: ежедневно / Отг.: Директор

2. Използване на книги и учебници от училищната библиотека приоритетно за застрашени от отпадане ученици.
Отг: А. Стоянова, Завеждащ АС

3. Разясняване на условията за получаване на стипендия.
Срок: Октомври, 2026 и февруари, 2027 / Отг.: Комисия за стипендиите

II. Мерки за регистриране на застрашените от отпадане ученици:

1. Създаване на регистър на застрашените от отпадане ученици.
Срок: ноември 2026 / Отг.: Класните ръководители, Психолог

2. Провеждане на анкета и/или разговор с тези ученици за установяване на проблема
Срок: ноември 2026 / Отг.: Класните ръководители, Психолог

3. Изготвяне на индивидуална карта на ученика.
Срок : ноември 2026 / Отг.: Класните ръководители

4. Набелязване на индивидуални мерки за всеки ученик за справяне с проблема.
Срок : ноември 2026 / Отг.: Класните ръководители

III. Мерки за регистриране и контрол на отсъствията:

1. Задължително вписване на отсъствията на учениците в дневниците.
Срок: ежедневно / Отг.: Всички учители.

2. Извиняване на отсъствията на учениците само с оправдателен документ.
Срок: ежеседмично / Отг.: Класните ръководители

3. Контрол за състоянието на отсъствията на учениците в дневниците
Срок: два пъти месечно / Отг.: Директор

4. Своевременно изпращане на информация за отсъствията до дирекция „Социално подпомагане” и до кмета на съответната община (за подлежащите на задължително обучение ученици).
Срок: ежемесечно, до 5-то число / Отг.: Класните ръководители

5. Прилагане на предвидените в Правилника на училището и ЗПУО административни наказателни мерки.

Срок (условие): при допуснати 5, 10, 15 неизв. отс. / Отг.: Класните ръководители

6. Обсъждане ефективността на предприетите мерки по задържане на учениците в училище на заседания на ПС.

Срок: на заседания на ПС / Отг.: Директор

IV. Мерки за включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни дейности в училището и по проекти *()*

1. Преодоляване на обучителни затруднения („Ученически практики“)

2. Занимания по интереси (Програма „Еразъм+“; Нови училищни проекти)

V. Мерки за работа и взаимодействие с родителите:

1. Своевременно информиране на родителите за отсъствията на децата им от училище.

Срок: при отсъствия от училище / Отг.: Класните ръководители

2. Провеждане на срещи с родителите на тези ученици и получаване личен график с дните и часовете за консултации.

3. Обсъждане на ефективни мерки за справяне с проблема.

4. Посещения по домовете на продължително отсъстващи от училище

Срок: при отсъствия от училище / Отг.: Класните ръководители

5. Включване на родителите в училищни дейности:
   - Озеленителни дейности;
   - Почистване на района;
   - Спортни дейности;
   - Беседи в часа на класа.

VI. Мерки за справяне с обучителните затруднения:

1. Изработване на портфолио на учениците със слаби постижения по учебните предмети.

Срок: 15.09.2026-30.06.2027 / Отг: Учителите.

2. Провеждане на консултации и индивидуална работа по всички предмети.

Срок: 15.09.2026-30.06.2027 / Отг.: Учителите,

• Справяне с насилието и тормоза в училище

Дейността е в изпълнение на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, утвърден със Заповед РД 09-611/18.05.2012 г. от министъра на образованието и науката, както и на Комуникационната стратегия за овладяване на училищната агресия в област Монтана.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Прилагане на последователна и целенасочена политика за превенция и борба с насилието в училище, която се споделя и следва от цялата училищна общност:

• приемане и осъзнаване на проблема с насилието и тормоза в училище;

• създаване и утвърждаване на ясна ценностна система в училище, която не допуска прояви на насилие и тормоз;

• договаряне на единна система за намеса и превенция срещу тормоза;

• включване на всички ученици в изграждането на подобна система;

• мобилизиране на местните ресурси за справяне с тормоза и създаване на подкрепяща среда около училището

• в ситуации на проявен тормоз и насилие в училището - конкретни механизми и отговорности за действие от страна на педагогическия, на непедагогическия персонал, на учениците;

• създаване на безконфликтна атмосфера на обучение, занимания и развлечения;

• възпитаване в чувства на толерантност и добронамереност, на колективност и търпимост; разбиране на различията.

ЗАДАЧИ

1. Осъзнаване на проблема с тормоза в училище.
2. Дефиниране на елементите на защитната система:
   - Дейности на ниво клас;
   - Дейности на ниво училище;
   - Дейности с родителите;
   - Дейности с жертвите на насилие.
3. Регистриране на ситуациите на тормоз.
4. Изграждане на защитната мрежа.
5. Сътрудничество с общността.
6. Учениците получават ефективна помощ от възрастните.
7. Училището реагира и действа според приетите правила.
8. Изграждане на общоучилищна политика срещу насилието и тормоза.

• Превенция на агресията в училище

Агресията и насилието сред децата и юношите през последните години все по-често застават в центъра на общественото внимание и научните дискусии. Въпреки че като цяло количеството на насилствените прояви относително се запазва (по данни на педагогическите стаи в МВР), особено обезпокоителен е фактът, че качеството и степента на насилието значително се увеличават. От това страдат, както самите деца и техните семейства, така и учителите и възпитателите, чиито граници на толерантност и способност за понасяне изглеждат достигнати.

Към причините за проявите на агресия – обществени, междуличностни и вътрешно-личностни фактори, можем да прибавим и следните особености на социалната конюнктура:

- Ситуацията на преход, поставяща под натиск традиционни модели за възпитание и дисциплиниране на поведението при подрастващите;

- Интензивно информационно общуване, изместващо възможността за автентично общуване и въвеждащо агресивни модели на себеутвърждаване;

- Нереформираните социализиращи институции (семейство, детска градина, училище, университет), акцентиращи по-скоро върху контрола и дисциплината при връзката си с подрастващите;

- Липсата на цялостни програми за съоръжаване на родителите и педагогическите кадри с ефективен инструментариум за управление на агресивното поведение в детска и юношеска възраст и др.

Според национално изследване на агенция “Alpha Research” сред факторите, отговорни за агресията при децата са дисциплината в училище, материалните различия между децата, усещането за ненаказаност. Най-голям процент е насилието при деца от 11 до 14 – годишна възраст – почти 30% от случаите. Според 79,4 % от анкетираните родители, дисциплината в училище и родителският контрол трябва да се повишат, за да се преодолее агресията. Според 22% от анкетираните, човек може да изпита самоуважение, чрез насилие. Според 35% от учениците, насилието е фактор за политическа власт, а 24% от децата смятат, че агресията и насилието осигуряват лесен начин на живот. Мнението на децата по-скоро изразява нагласите в обществото, коментират специалистите. Невъзможността за юношата да намери адекватна на собствената си индивидуалност, социално значима изява, може да провокира асоциалност. Когато детето е оставено само на себе си се създават обективни условия за девиация на поведението му.

Наблюдава се все по-осезателно снижение на възрастовата граница при извършването на първите прояви на агресия и насилие в юношеството. Повечето от половината от всички насилствени прояви сред младите хора започват от средата до късното юношество.

Рискови фактори могат да бъдат открити в индивида, в средата, в индивидуалната способност да се отговори на потребностите или изискванията на съответната среда. Едни включват семейството, други – съседската среда, училището или групата на връстниците или приятелите. Участието в проява, която се санкционира, макар и не задължително акт на насилие, (включително предумишлени престъпления) в ранното юношество, се извежда като умерен рисков фактор за насилие между 15 и 18 г. възраст. Безпокойството, трудностите за концентрация и поемането на риск, имат според изследователите малък ефект в юношеството. Безпокойството и проблемите за концентрацията могат да влияят върху успеха в училище - рисков фактор, чиято значимост нараства слабо през юношеството.

Няма безспорни данни, които да доказват силна роля на наследствеността за насилието. Невротрансмитери като допамин, серотонин, могат да играят роля в агресията, но досега техния механизъм на действие е все още непълно изяснен и има недостатъчни доказателства, за да бъдат считани като прогнозиращи насилие. Има някои доказателства, при които физическата агресия за голяма част от децата предсказва поведенчески разстройства и има умерен до малък ефект като предиктор на насилие и агресия.

Концепции за агресията в училище

Някои автори поставят акцента за лошото поведение в училище, издевателствата и престъпното поведение във връзка с разпределението на учениците по групи; неуспеха при представяне в учебната дейност и липсата на адекватни заплашващи санкции срещу безредието. Други автори твърдят, че ставаш жертва, защото си видимо различен от другите. Прекалено дебелите деца, червенокосите, децата с очила, говорещите на особен език, децата с необичайно облекло са най-изложени на издевателства. Събраните досега данни показват, че характерът на личността – обичайният начин на реакция, съчетан с физическата сила или слабост, има определяща роля в генезиса на агресията на индивидуално равнище. Успоредно с това отношението и поведението на учителите, имат огромно значение за мащабността на тези проблеми в даден клас или учебно заведение.

Типичната жертва

Обикновено характерът на жертвите на насилие/агресия в училище е по-неспокоен, те изпитват по-остро чувство на несигурност от другите ученици. Когато са прицел на атаки от страна на съучениците си, жертвите най-често реагират (поне що се отнася до децата от долните класове) със сълзи и бягство. Нещо повече, липсва им самолюбие, те имат отрицателна представа за себе си и положението си. Те често смятат, че не струват нищо и се чувстват глупави, страхливи и несимпатични. В училище пострадалите са самотни. По принцип нямат нито един приятел в класа. Затова не демонстрират нито агресивност, нито заядливост. Тези деца най-често са против насилието и грубиянството. Ако са момчета, вероятно са с по- слаба физическа конструкция от средната. Този тип жертва може да се нарече пасивна или покорна. Съществува и друга група жертви – провокиращите, които са много по-малко на брой. За тях е характерна комбинацията между двата типа реакции - на страх и агресивност. Тези ученици понякога трудно се съсредоточават и се държат така, че предизвикват гняв и създават атмосфера на напрежение около себе си. Някои от тях могат да бъдат квалифицирани като хиперактивни. Не рядко много от съучениците възприемат поведението им като провокативно, а това предизвиква не само тяхното неодобрение, но и това на целия клас.

Типичният насилник

Типичният насилник по дефиниция се отличава със своята агресивност към връстниците си, но е агресивен и към възрастните, учителите и родителите изобщо. Той обикновено е по-склонен към насилие от средностатистическия ученик. Освен това често пъти е импулсивен, изпитва силна потребност да доминира над другите и изобщо не се интересува от съдбата на жертвите. Повечето от психолозите и психиатрите са на мнение, че индивидите с агресивно поведение - под маската на хулигани - прикриват страха и тревогата си. Това е установено чрез „индиректни" методи на изследване - анализ на хормоналните секрети, обуславящи напрежението (адреналин и норадреналин) и проекционни техники (в психотехниката и психоанализата – тестове за екстериоризиране на характера чрез тълкуване на рисунки и т.н.).

Хипотезата, според която дълбоко в душата си агресорът изпитва несигурност не намира потвърждение, а и получените резултати в редица изследвания показват обратното: насилниците изключително слабо се поддават на страх и чувство за несигурност или общо взето попадат в средностатистическите данни по този въпрос. Нещо повече, те нямат и лошо мнение за себе си.

Евентуалните психологически корени на агресивното поведение се търсят от емпирични проучвания в поне три мотива. На първо място, насилниците са жадни за власт и надмощие, обичат да командват и да държат другите в подчинение. На второ място, имайки предвид условията, при които много от тях са израснали, можем да предположим, че те изпитват известна враждебност към обкръжаващия ги свят. Може би тези чувства и тази импулсивност обясняват защо изпитват задоволство от мъката и страданието, което причиняват на другите. И накрая, поведението им има „функционален аспект". Често пъти палачите принуждават жертвите си да им дава пари, цигари, да им купуват бира и т.н. Нещо повече, няма никакво съмнение, че агресивността много често е източник на престиж.

Механизми на групата и влиянието им върху агресивността в училище

Главната причина за детско-юношеската агресивност в училище трябва да се търси в междуличностните отношения на подрастващите, а също така и в типа социални норми, приети в референтната група. Групата на връстниците остава една от най-важните по време на средното детство, но тя влияе и върху агресивността на децата в училище. В началото на средното детство групите са неформални. Те придобиват съществено значение когато децата стават на 10-12 годишна възраст. Влиянието от страна на връстниците придобива за детето решаващ характер. Когато няколко ученици се обединяват, за да тормозят друг, започват да действат някои механизми, свързани с динамиката на групите - социална „зараза"; незадоволително овладяване на агресивните тенденции или отслабване на задръжките, които пречат на тези тенденции да се проявят; „размиване на отговорността"; постепенна познавателна еволюция в отношението към издевателствата и жертвата. Властните въздействия върху детето са предпоставка за агресивно поведение, особено в периода на юношеството, когато причиняват емоционална активност, водеща до подчинение, агресивно поведение или соматични реакции. Властващият (учител, родител, друг възпитател) трябва да се стреми при осъществяване на властното въздействие да намали фрустриращия му ефект, чрез ясна предварителна регламентация на границите на поведението. Агресивните импулси на детето не бива да се подтискат тотално, тъй като тогава се насочват във вътрешен личностен план и акумулират (могат да доведат до различни болезнени реакции: депресии, краен самокритицизъм, самоизтезания, самоубийство, както и до крайно насилие). Детето трябва да се научи как да избира такива форми на агресивна реакция, които са обществено приемливи (например учебни, спортни и др. постижения), и да избягва явната агресивност за сметка на въображаемата.

Основни цели на дейността:

- *Превенция на агресивното поведение при ученици, учители и родители в училище и извън него.*
- *Развиване на човешките ресурси.*
- *Подобряване на материално-техническата база в училище за въвеждане и използване на иновативни методи и похвати за ограничаване на агресивните прояви.*

Приоритети за развитие:

- Осигуряване на обществена подкрепа в превенцията на агресивното поведение при подрастващите, включително подобряване на действащи нормативни документи – на местно и национално ниво, които кореспондират с конкретни мерки и дейности за подобряване на дисциплината в училище и извън него, както и работа по превенция на агресивни прояви сред подрастващите.
- Подобряване на диалога между ученици, учители и родители и обединяване на усилията им в превенцията на агресивното поведение в училище и извън него.

  (Този приоритет обединява цели, мерки и дейности, които ще способстват за повишаване на доверието на подрастващите към учителите и родителите, изграждане на отношения на партньорство и взаимопомощ и най-вече на взаимна нетърпимост към прояви на агресивно поведение, както от страна на учениците, така и от страна на родителите и учителите им.)

Специфични цели (развитие на приоритетите):

- Осигуряване на обществена подкрепа в превенцията на агресивното поведение при подрастващите чрез:

1. Повишаване на ефективността на прилаганите санкциониращи мерки на местно ниво при прояви на агресивно поведение, както спрямо учениците, така и спрямо учители и родители;

Тази цел е насочена към съществуващи санкционни мерки, по реда на Наредба 1 и тяхното приложение на територията на община Берковица. Това са мерки, засягащи търговци на магазини и собственици на заведения, които продават алкохол на малолетни в нарушение на разпоредбите на наредбата. Акцентира се на завишаването на санкциите (глобите) за търговците – нарушители от една страна. От друга страна, засилване на контрола по изпълнение на разпоредбите в наредбата, които са насочени и към родители на децата, нарушаващи системно дисциплината и обществения ред. Целта предполага и дейности, насочени към подобряване на действащите правилници за реда и дисциплината в училища и осигуряване на равнопоставено участие на деца, родители и учители при определяне на правилата и контрола по тяхното изпълнение.

2. Промяна в нормативните документи в сферата на образованието на национално ниво.

Изпълнението на тази цел кореспондира пряко с актуалните (и бъдещи) промени в Закона за училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка. Изпълнението предполага предложения за промени в учебните програми с оглед въвеждането на часове, осигуряващи прилагането на нестандартни и иновативни методи за придобиване на знания и практически умения у подрастващите по отношение превенция на агресивното поведение.

3. Подобряване на диалога помежду ученици, учители и родители и обединяване на усилията им в превенцията на агресивното поведение в училище и извън него чрез изграждане на капацитет за превенция на агресивното поведение по отношение на наличния човешки ресурс.

Тази цел, предполага повишаване на квалификацията, знанията и уменията на учители, ученици и родители за справяне в ситуации на конфликт, породени от агресивно поведение в училище и извън него. Акцентира се преди всичко на дейности по организиране и провеждане на обучения, тренинги, ролеви игри и прилагането на нестандартни похвати и форми на обучение, чрез емпатия и съпреживяване.

4. Подобряване и осъвременяване на материално-техническата база в ЛПГ - гр. Берковица.

Целта предполага създаване на възможности за ползване на извън бюджетен финансов ресурс за закупуване на съвременни технически пособия за интерактивно обучение, отговарящо на очакванията, потребностите и интересите на учениците. Това ще повиши интереса на децата към учебно-възпитателният процес.

Обвързаност с цели в други планови и стратегически документи

Целите и приоритетите на превенцията на агресивното поведение при подрастващите кореспондират със съществуващи местни и национални документи, както следва:
- Общинска програма за превенция на агресията
- Общинска Наредба 1
- Закон за закрила на детето
- Закон за училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка

Описание на основните интервенции

Мярка:
Обучение и консултации

Дейности:
- Информиране и ограмотяване на родителите за особеностите в психо-физиологичното развитие на техните деца.
- Създаване на единен консултантски център с подходяща материално-техническа база.

Финансиране:
училищен бюджет; проекти (еврофинансиране)

Очаквани резултати:
- Създаване на местен капацитет и развитие на наличния експертен потенциал за превенция на агресията.
- Установяване на устойчиво партньорство и повишаване на доверието между родители, учители и деца в превенцията на агресивното поведение.

Мярка:
Насърчаване на съвместната работа на родители, ученици и учители по превенция на агресията

Дейности:
- Създаване на условия за активно и равнопоставено участие на ученици, родители и учителите при изготвяне на вътрешните правила, регламентиращи училищния живот.
- Сформиране на „помирителни комисии" към училищата, които да извършват проверки и решават казуси във връзка с прояви на агресивно поведение.

Финансиране:
Средства, привлечени по програми и проекти.

Очакван резултат:
- Преодоляване апатията и неангажираността на родители и деца към училищния живот.

Мярка:
Промяна в образователната среда и човешкия фактор

Дейности:
- Подобряване интериора и оборудването на учебните помещения.
- Участие в периодични обучителни курсове.

Финансиране:
Бюджет на училището.

Очаквани резултати:
- Създаване на уютна и творческа обстановка за децата в училище.
- Стимулиране на ангажираност и мотивация за включване в учебния процес.
- Популяризиране на позитивни учителски практики и модели на поведение.

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Мярка: **Обучение и консултации**			
No	*Индикативна дейност*	*Изпълнители / Отговорници*	*Срок*
1	Информиране и огрaмотяване на родителите за особеностите в психо-физиологичното развитие на техните деца.	Училищен психолог	постоянен
2	Създаване на консултативен кабинет с подходяща материално-техническа база.	Училищен психолог	м. XI, 2026
Мярка: **Насърчаване на съвместната работа на родители, ученици и учители по превенция на агресията**			
No	*Индикативна дейност*	*Изпълнители / Отговорници*	*Срок*
1	Създаване на условия за активно и равнопоставено участие на ученици, родители и учителите при изготвяне на вътрешните правила, регламентиращи училищния живот.	Ръководството на ЛПГ	14.09.2026
Мярка: **Промяна в образователната среда и човешкия фактор**			
1	Подобряване интериора и оборудването на учебните помещения.	Ръководството на ЛПГ	14.09.2026
2	Участие в периодични обучителни курсове.	Ръководството на ЛПГ	N/A

• Интегриране на изкуствения интелект (AI) и STEM

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Изграждане на модерна, технологично ориентирана и устойчива образователна среда, в която изкуственият интелект и STEM подходът се интегрират в общообразователната и професионалната подготовка, с акцент върху лесовъдството, горското стопанство, екологията, природните ресурси и дигиталните технологии.

Чрез това направление училището цели да подготвя ученици, които:

- използват дигитални технологии и ИИ отговорно и ефективно;
- решават практически проблеми чрез STEM подход;
- анализират данни и работят с цифрови карти и географски информационни системи;
- използват съвременни технологии за наблюдение и управление на горските екосистеми;
- развиват предприемачески, критическо и системно мислене;
- придобиват умения, приложими в реалната професионална среда.

ОСНОВНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ НАПРАВЛЕНИЯ

Направление: Дигитална и AI грамотност на учениците

Цел: Формиране на базови и надграждащи умения за използване на ИИ като инструмент за учене, анализ, проектиране и решаване на професионални задачи.

Основни дейности:

1. Въвеждане на модул „Изкуствен интелект и дигитална грамотност“.
2. Обучение на учениците за:
   - генеративен ИИ;
   - проверка на достоверността на информацията;
   - формулиране на ефективни заявки (*prompts*);
   - работа с данни;
   - визуализация и анализ;
   - етична и отговорна употреба на ИИ;
   - защита на личните данни и авторското право.
3. Използване на ИИ като помощен инструмент в различни учебни предмети.
4. Разработване на ученически проекти, при които ИИ се използва за анализ, но крайният продукт и решенията се създават и защитават от ученика.

Направление: STEM интеграция в професионалната подготовка

Цел: Превръщане на STEM подхода в основен инструмент за свързване на природните науки, математиката, технологиите и инженерното мислене с професионалната подготовка.

Примерни интердисциплинарни проекти:

Проект	STEM компоненти	Професионална връзка
„Дигитална гора“	ИИ + GIS + математика + биология	Лесовъдство
„Умен мониторинг на гората“	IoT + сензори + програмиране	Горско стопанство
„Ранно откриване на горски пожари“	ИИ + сензори + физика	Опазване на горите
„Измерване на въглеродния запас“	математика + биология + данни	Климат и горски екосистеми
„Устойчиво управление на горски ресурс“	икономика + математика + GIS	Горско стопанство
„Дронове в горското стопанство“	география + информатика	Дистанционно наблюдение
„Училищна метеостанция“	физика + IoT + данни	Екология и лесовъдство
„AI разпознаване на дървесни видове“	компютърно зрение + биология	Дендрология

Направление: Използване на ИИ в лесотехническото образование и Проектно-базирано обучение

Цел: Разработването на реални казуси.

Пример:
„Как се променя гората около нашето училище?“
Учениците:

1. извършват теренни наблюдения;
2. събират GPS координати;
3. измерват диаметър и височина на дърветата;
4. правят снимки;
5. въвеждат данните в база;
6. използват GIS;
7. използват ИИ за подпомагане на анализа;
8. създават карта;
9. анализират промените;
10. представят резултатите пред училищната общност.

Така един проект обединява: биология + математика + информатика + география + технологии + професионална подготовка + ИИ.

ПАРТНЬОРСТВА

За ЛПГ – Берковица е особено важно изграждането на партньорства с:

- висши училища;
- научни институти;
- горски предприятия;
- държавни горски структури;
- технологични компании;
- GIS компании;
- Община Берковица;
- природни паркове;
- неправителствени организации;
- други професионални гимназии.

Целта е учениците да работят по реални проблеми и реални данни, а не само по учебни симулации.

Стратегията за развитие на Лесотехническа професионална гимназия – град Берковица за периода 2023 г. – 2028 г. е актуализирана и приета на Заседание на Педагогическия съвет
/ Протокол № 1 от 08.10.2026 г. /